

Osobní kód:

Body:

Kontrola:

PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY DO 1. ROČNÍKU GJK – HUMANITNÍ ČÁST - 1. KOLO 22.4.2013

Úkoly 1. – 2. vycházejí z první ukázky přiloženého textu (UKÁZKA č.1), úkoly 3. – 4. z druhé (UKÁZKA č.2). Přečtěte je pečlivě a úkoly řešte přímo do zadání zakroužkováním písmene u **jediné** správné odpovědi.

1. Co se na základě textu dovídáme o událostech spojených s Janem Palachem ? 0 / 1 bod

- A) Student Jan Palach se stal obětí dopravní nehody.
- B) Psychicky labilní Jan Palach se pokusil spáchat sebevraždu.
- C) Jan Palach založil požár, aby upozornil na nedodržování lidských práv.
- D) Vylíčené události se odehrávají v Praze.

2. Jaký postoj autor textu zaujímá vůči popisovaným událostem? 0 / 1 bod

- A) Autor vyjadřuje osobní zaujetí a lítost.
- B) Z textu vyplývá, že autor byl svědkem popisovaných událostí.
- C) Autor nezaujatě rekonstruuje a zpřítomňuje minulé události.
- D) Autor s odstupem let hodnotí význam Palachova činu.

3. Které z následujících tvrzení platí pro autora dopisu ? 0 / 1 bod

- A) Dopis vyjadřuje autorovy občanské postoje a formuluje politické požadavky.
- B) Autor v dopisu vyjadřuje své zklamání a skepsi ze společenského dění.
- C) Jedná se o dopis na rozloučenou, v němž sebevrah bilancuje život a vyznává se z osobní beznaděje.
- D) Autor se stává mluvčím celospolečenského politického hnutí.

4. Jak autor dopisu vysvětluje svůj čin? Vyberte tvrzení, které vyplývá z textu. 0 / 1 bod

- A) Svůj čin vykonává na nátlak organizované skupiny.
- B) Svým činem chce vyburcovat společnost z lhostejnosti a apatie.
- C) Svým činem dokládá osobní občanskou statečnost, ale nečeká, že jeho jednání bude mít odezvu.
- D) Svůj čin nijak nevysvětluje.

5. S osudem Jana Palacha zásadním způsob souvisí události roku 1968 a tzv. „Pražského jara“. Představitelé komunistické strany se včele s Alexandrem Dubčekem okusili o reformu socialismu, která však neuspěla. Označte řádek, na němž jsou uvedeny programové cíle představitelů „Pražského jara“, kteří usilovali o reformu socialismu v Československu. 0 / 1 bod

- A) svobodné volby, rozdělení Československa, zrušení komunistické strany
- B) rušení JZD, zrušení Benešových dekretů, zrušení základní vojenské služby
- C) svoboda tisku, ekonomická reforma, rehabilitace obětí politických procesů
- D) otevření hranic, účast nekomunistických politických stran na vládě, vstup do NATO

6. Reformní proces „pražského jara“ skončil neúspěšně. Označte příčinu tohoto neúspěchu. 0 / 1 bod

- A) smrt Alexandra Dubčeka
- B) invaze vojsk Varšavské smlouvy
- C) hospodářská krize
- D) politické vedení reformních komunistů nemělo podporu veřejnosti

7. Označte události, které jsou ve vzájemném kauzálním vztahu (v posloupnosti příčina→důsledek). 0 / 1 bod

- A) smrt Jana Palacha → pokus o ekonomickou reformu → volba Ludvíka Svobody prezidentem → protesty občanů proti vpádu vojsk Varšavské smlouvy
- B) ekonomická krize socialismu → změna ve vedení KSČ → pokus o reformu socialismu → vpád vojsk Varšavské smlouvy
- C) emigrace československých občanů do zahraničí → vpád vojsk Varšavské smlouvy → zrušení cenzury → rehabilitace politických vězňů
- D) vpád vojsk Varšavské smlouvy → změna ve vedení KSČ → kulturní a ekonomický rozkvět Československa → otevření hranic

Úkoly 8. –16. vycházejí ze třetí ukázky přiloženého textu (UKÁZKA č.3). Přečtěte ho pečlivě a úkoly řešte přímo do zadání zakroužkováním písmene u správné odpovědi. Otázky označené hvězdičkou mají více správných odpovědí. Za špatně označenou odpověď u otázky s více odpověďmi ztrácíte body.

8*. Jaký postoj zaujímá románový vypravěč k historickému příběhu Jana Palacha? 0 / 1 / 2 body

- A) S mírnou skepsí vypráví o reakcích národa na jeho smrt.
- B) Historické události dává do souvislosti s literárními příběhy.
- C) Příběh Jana Palacha zesměšňuje a ironizuje.
- D) Příběh zbavuje všech historických faktů a dobových souvislostí.

9. Která z následujících charakteristik nejvíce odpovídá literárnímu obrazu Jana Palacha? 0 / 1 bod

- A) Hrdina, který povzbudil národní hrdost.
- B) Výplod choré mysli; přízrak, který straší živé.
- C) Opuštěný a osamocený člověk, který trpí i po smrti.
- D) Naivní prostáček, který nechtěně zavinil smrt dalších lidí.

10*. Která z následujících stylistických a literárních charakteristik nejlépe odpovídá povaze textu?

0 / 1 / 2body

- A) Příběh je vyprávěn z pozice očitého svědka, avšak vypravěč používá neosobní jazyk, aby vytvořil populárně naučný text.
- B) Příběh se odehrává na reálném místě (pražský hřbitov), vypravěč však mísí reálné a nadpřirozené prvky.
- C) Příběh je zasazen do fantastického prostředí a bájného času, převažují prvky lyrického líčení.
- D) Vypravěč používá řečnické otázky, expresivní jazyk, metafory a symboly.

11. Na jaký bájný příběh naráží vypravěč v pasáži na ř. 6.-8.?

0 / 1 bod

- A) příběh o Prométheovi
- B) příběh o Ikarovi
- C) příběh o Fénixovi
- D) Příběh o Adamovi a Evě

12. *Podobenství o egyptském zajetí* (ř. 15) je narážkou na biblický příběh, v němž zotročený židovský národ pod vedením Mojžíše opouští Egypt a vydává se hledat zaslíbenou zemi. Během strastiplného putování pouští netrpělivý lid reptá: „Proč jsme jen nezemřeli Hospodinovou rukou v Egyptě? Tam jsme sedávali nad hrnci masa a jídali chléb do sytosti! Vy jste nás ale odvedli sem na poušť, jen abyste celé toto shromáždění umořili hladem!“ (Ex 16, 2-3). V čem spočívá paralela mezi biblickou situací a Palachovou dobou?

0 / 1 bod

- A) Tehdejší Československo je zaslíbenou zemí, v níž nikdo nemůže zemřít hladem.
- B) Československo je podobně jako Egypt pro tehdejší lidi vězením, které ovšem snášejí, protože se bojí vyměnit blahobyt za nejistou svobodu, k níž vyzývá Palachův čin.
- C) Představitelé tehdejší vlády a moci musí podobně jako Mojžíš zvládnout reptání lidu a poté mu zajistí šťastnou budoucnost.
- D) Jan Palach podobně jako Židé nevydržel strádání a požaduje zlepšení materiálních podmínek života.

13. Označte řádek, který obsahuje vypravěčskou ironii.

0 / 1 bod

- A) ... dokonce si tu pec s sebou nosí jako hlemýžď ulitu. (ř. 5)
- B) ... protože národ se oběma svatostánkům stejně klaní. (ř. 10)
- C) .. ještě po něm přežije jakási legenda, která se čím dál víc mění v legendu hřbitovní. (ř.10-11)
- D) Každý zůstane ve své peci sám, nikdo mu vody nepodá. (ř.29)

14. Věta ...*a je nanejvýš příznačné*, (ř. 9) je:

0 / 1 bod

- A) věta hlavní
- B) věta vedlejší
- C) věta jednočlenná
- D) součást vsuvky

15. Věta ...*že se mystérium odehrálo právě tam*. (ř. 10) je:

0 / 1 bod

- A) věta vedlejší předmětná
- B) věta vedlejší podmětná
- C) věta vedlejší doplňková
- D) věta vedlejší příslovečná

16. Označte pojem, jenž je v daném kontextu českým synonymem pro *mystérium*.

0/ 1 bod

- A) tajemství
- B) vzkříšení
- C) zázrak
- D) duchovno

Pozorně si přečtěte Ukázkou č. 4. Opět se jedná o reflexi příběhu Jana Palacha – tentokrát básnickou.

17. Obě básně obsahují četné odkazy na evangelium. Prostřednictvím jakého evangelijního motivu příběh Jana Palacha interpretují?

0 / 1 bod

- A) stvoření světa
- B) obětování se
- C) láska k bližnímu
- D) zázraky

18. Obě básně spojuje i motiv jazyka. Která z následujících charakteristik vystihuje obrazy, jež jsou s tímto motivem spojeny?

0 / 1 bod

- A) ticho a mlčení
- B) řev a hluk
- C) jásot a chechot
- D) vzlykání a sténání

19. Rozhodněte, zda se u následujících přenesených pojmenování v daném kontextu jedná o metaforu, nebo o metonymii.

0 / 1 / 2 body

METAFORA: označení jednoho jevu pojmenováním jevu jiného, přenášení významu na základně vnější (strukturální) podobnosti (*čelo postele, zub pily*). Nepřirovnává něco k něčemu, ale v zájmu nového poznání skutečnosti konfrontuje významy tím, že nahrazuje slovo nebo slovní obrat slovem nebo slovním obratem jiného druhu, z jiné smyslové oblasti, z jiné sféry věcí, jevů a představ

METONYMIE: přenos pojmenování jednoho jevu na jev jiný na základě jejich věcné souvislosti, vnějších nebo vnitřních vztahů (vztah příčiny a účinku, formy a látky, části a celku, věci a jejího místa, přívlastku a jeho nositele) *s tebou je kříž, snědl celý talíř*

A) *obrazovka tvé duše*

METAFORA

METONYMIE

B) *olej frází*

METAFORA

METONYMIE

Úkoly 20-23 vycházejí z následujícího textu. Pečlivě ho přečtete a úkoly řešte přímo do zadání zakroužkováním písmene u správné odpovědi. **Otázky označené hvězdičkou mají více správných odpovědí.** Za špatně označenou odpověď u otázky s více odpověďmi ztrácíte body.

Hořící keř připomíná filmy, jako jsou *Pouta* (2009), *Kawasakibo říže* (2009) nebo *Ve stínu* (2012). Zobrazováním ohýbání hřbetů, lámání charakterů a morálního selhávání postav za minulého režimu snímky možná reagují na předchozí vlnu nostalgických tragikomedií odstartovanou *Pelíšky* (1999) a stále ještě prodlužovanou televizním seriálem *Vyprávěj* (od roku 2009). Ze tří filmů se nejvíce podobá noirové detektivce *Ve stínu*, v níž je hlavní kladný hrdina také obklopený slabšími, kteří tlak shora neustojí.

Postavu hlavní hrdinky *Hořícího keře*, doktorku Burešovou (Táňa Pauhofová), napsal Hulík podle skutečné advokátky, zastupující v roce 1969 Palachovu matku a bratra v soudním sporu proti Vilému Novému. Poslanec, kterého na titulní straně citovala Mladá fronta, o Palachovi prohlásil, že se chtěl zapálit pouze náhražkou ohně, jakou používají artisté, ale někdo mu v poslední chvíli podstrčil benzín. Palachovi se ho rozhodli žalovat za urážku na cti.

Burešová se po krátkém váhání do případu s euforií pouští. „Pořád holkám říkáme, že mají být slušný, sami už tomu nevěříme,“ zdůvodňuje manželovi (Jan Budař) své rozhodnutí. Následně se rozjíždí série situací, ve kterých téměř každá postava slabošsky zklamává. Série pečlivě popisuje estébáckou šikanu a vytváření nátlaku na všechny Palachovy blízké a ty, kteří můžou proces s Novým nějak ovlivnit. „Lidé jsou stejně nakonec jen zvířátka, která dělají, co se jim řekne,“ krčí rameny Igor Bareš v roli tajného policisty.

Burešové se nedaří získávat svědky, zrazují ji kolegové, soudkyni je dáváno na srozuměnou, že tento případ není tak docela v její režii. Dokonalou hlavní hrdinku posílá scénář opakovaně do situací, ve kterých ostatní volí bezpečí a možnost mít svůj malý každodenní svět, zatímco ona sama, podporovaná obdivným pohledem zamilovaného asistenta, statečně bojuje za pravdu. Kombinace toporných hereckých výkonů, neohrabaných dialogů, předvídatelnosti scénáře a patosu však z jejího boje dělají spíš dětinsky naivní chůzi proti zdi.

V rozhovorech o miniseriálu tvůrci opakovaně uváděli, že si Češi neváží svých hrdinů. *Hořící keř* však příliš relevantním příspěvkem do debaty o hrdinství není. Jeho postavy jsou buď dokonalé nebo zbabělé, případně trpící. Jednoznačnost a zřetelná hranice mezi dobrem a zlem se bije s údajnou univerzálností příběhu, ke které ale těžko hledat paralely s dnešní každodenností.

Táňa Zabloudivová (vzhledem k povaze úkolů není uveden zdroj)

20. Rozhodněte, o jaký žánr se jedná u předchozí ukázky.

0 / 1 bod

- A) Úvaha B) Recenze C) Fejeton D) Polemika

21. Čím podle autorky textu *Hořící keř* připomíná filmy jmenované v úvodním odstavci? Označte tvrzení, které neplatí.

0 / 1 bod

- A) týká se minulého režimu
B) pracuje s kladným hrdinou
C) vypráví příběh morálního selhání
D) má detektivní zápletku

22*. Co je námětem filmu *Hořící keř*? Jak to souvisí s Janem Palachem. Označte tvrzení, která vyplývají z textu.

0 / 1 / 2 body

- A) Film uvádí neznámé okolnosti a fakta kolem smrti Jana Palacha.
B) Film vypráví o soudním procesu, který se odehrává až po Palachově smrti.
C) Film konfrontuje různé verze Palachovy smrti.
D) Film se zaměřuje i na rodinné vztahy.

23*. Autorka textu film rovněž kriticky hodnotí. Označte, zda uvedené složky filmu hodnotí pozitivně (ANO), nebo negativně (NE).

0 / 1 / 2 body

A) herecké výkony	ANO / NE
B) dialogy	ANO / NE
C) scénář	ANO / NE
D) charakteristika postav	ANO / NE
E) univerzálnost příběhu	ANO / NE
F) společenský dopad filmu	ANO / NE

24. Připomíná vám příběh Jana Palacha nějakou literární postavu? Uveďte jakou a proč.

0 / 1 / 2 body